

jiného předpisu právního, z něhož se dovozuje povinnost čsl. státu ze závazků bývalého Rakouska. Podle § 4 zák. nebyly zákonem tím dotčeny zákony a akty, kterými čsl. stát vzal výslovně na sebe splnění závazků uvedených v § 1. Takovým aktem nebyla pouhá výplata důchodu přisouzeného žalobci proti bývalému železničnímu eráru, t. j. proti státu rakouskému, zejména když se tak stalo s výhradou obsaženou v reversu. Revers ten vylučuje výslovné uznání, jaké má na mysli § 4 zák. čís. 156/26, nezáleží proto na tom, z jakého důvodu žalobce jej podepsal.

Čís. 7548.

Vzdal-li se vymáhající věřitel exekučního zástavního práva na nemovitosti, zaniklo zástavní právo a nemohlo býti na něm nabyto exekučního nadzástavního práva, třebas exekuční zástavní právo nebylo dosud vymazáno z pozemkové knihy.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1927, Rv I 1181/27.)

Pavlině V-ové byla povolena proti Františku V-ovi exekuce vnuceným zřízením zástavního práva na domě čp. 614 v Praze jako vkladbě hlavní a na domě čp. 387 v T. jako vkladbě vedlejší. Vymáhající věřitelka navrhla dne 30. září 1924 zrušení veškerých exekucí vedených proti Františku V-ovi, zejména též exekuce vnuceným zřízením práva zástavního na domě čp. 614 v Praze a ve všech vkladbách vedlejších. Na základě tohoto návrhu byly usnesením ze dne 10. října 1924 veškeré exekuce podle § 39 čís. 6 ex. ř. zrušeny až na exekuci ohledně vedlejší vkladby, týkající se vložky 1335 poz. knihy kat. obce T., ohledně níž byli navrhovatelé odkázáni na to, by zrušovací návrh podali u okresního soudu v T. Tento návrh u okresního soudu v T. nebyl hned podán a tím se stalo, že si Dr. R. vymohl 9. prosince 1924 právo zástavní na pohledávky Pavliny V-ové. Žalobě Františka V-a, domáhající se toho, by byla zrušena exekuce povolená Dr. R-ovi vkladem zástavního práva na pohledávky váznoucí na domě čp. 387 v T., procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud zjišťuje, že vymáhající věřitelka Pavlína V-ová navrhla společně se svým dlužníkem, nynějším žalobcem Františkem V-em, zrušení exekuce ohledně pohledávek v žádosti ze dne 1. dubna 1924 uvedených, které tento soud podle § 39 č. 6 ex. ř. sice povolil ohledně domu čp. 614 v Praze, avšak ohledně vedlejší vkladby, totiž vložky čís. 1335 pozemkové knihy pro katastrální obec odkázal rozhodnutí o zrušení exekuce na okresní soud v T., jímž toto zrušení exekuce dosud nebylo povoleno, ba ani tam nebylo navrženo před nabytím nadzástavního práva žalovaného JUDr. Rudolfa R-a. Z toho odvolací soud usu-

zuje, že toto nadzástavní právo dosud nepominulo, to tím méně, ježto ani nebylo tvrzeno, že pohledávky Pavlíny V-ové pominuly, naopak bylo výslovně žalobcem doznáno, že Pavlína V-ová nedostala zaplacení, a že tudíž jak pohledávky samotné, tak i zástavní právo pro ně ve vložce čí. 337, správně 1335 okresním soudem v T. zřízené dále trvají. S tímto právním názorem nelze souhlasiti. Podle § 467 obč. zák. zaniká zástavní právo také, vzdá-li se věřitel po zákonu svého práva k zastavené věci, třebas by dlužná pohledávka trvala dále. Podle § 469 obč. zák. arci nestačí ke zrušení hypotéky zánik dluhu o sobě, a jest naopak hypotekární statek po tak dlouho zavázán, až je dluh vymazán z pozemkové knihy. Platí to proti třetí osobě, mající platný nárok, která nevěděla o zániku pohledávky a jednala v důvěře ve veřejné knihy. Ustanovení § 469 obč. zák. platí však jenom, jde-li o postup neb o zástavní právo úmluvou stran, tudíž dobrovolně nabyté, kdežto exekuční právo vydané na hypotekární pohledávku jest účinným po právu toliko podle skutečného právního trvání zabavené hypotekární pohledávky, a proto předpisu čtvrté věty § 469 obč. zák. nelze použítí při nabytí exekučního práva zástavního (srov. plenární rozhodnutí nejv. soudu ve Vídni ze dne 13. ledna 1909, čí. 188 kniha jud.). Přípustnost důvěry v pozemkové knihy předpokládá právní nárok ze smlouvy, uzavřené v důvěře ve veřejné knihy. Proti rozšíření této důvěry na případ exekučního vymáhání mluví účel exekuce. Jest podstatný právní rozdíl mezi dobrovolným a vnuceným zřízením zástavního práva. Jde-li o dobrovolné zřízení zástavního práva, jde o právní jednání mezi zástavním dlužníkem a zástavním věřitelem a zásada důvěry v pozemkovou knihu chrání v tomto případě důvěru v právní jednání, že nebude zastavena cizí věc. Tomu není tak při vnuceném zřízení zástavního práva, neboť na dlužníkově straně není právního jednání, které by mělo býti chráněno zásadou veřejné víry. Veřejná kniha není knihou podávající vysvětlení o jmění a úvěrové schopnosti osoby, s kterou je zamýšleno uzavření smlouvy, nýbrž výkazem o disposičním oprávnění osoby, o předmětu knihovního zápisu disponující. Je-li v tomto případě zjištěno, že se Pavlína V-ová dne 1. dubna 1924 zástavního svého práva vzdala a navrhla zrušení exekuce, její zástavní právo zaniklo, a nemohl na něm žalovaný Dr. Rudolf R. nabytí podle § 454 obč. zák. nadzástavního práva, neboť exekuční řád připouští exekuci jenom na jmění povinného (§§ 37, 170 č. 5, 253 odstavec třetí ex. řádu) a, není-li hypotekární pohledávka, na kterou je vedena exekuce jako taková už ve skutečnosti po právu, zasáhla by exekuce nikoliv jmění povinného, nýbrž jmění vlastníka hypoteky, který vymáhajícimu věřiteli není ničím povinen, a věřitel by použil pro sebe práva vlastníka hypotekární pohledávky, které tomuto již nepřísluší. K tomu přistupují předpisy o příkázání zabavené hypotekární pohledávky (§ 322 ex. řádu), z nichž je zjevno, že pokud jde o právo úkoje, rozhoduje konečně jen skutečný hmotný stav zabavené pohledávky. Právem tedy byla žalobcem jako vlastníkem hypoteky vznesena žaloba podle § 37 ex. ř., neboť exekucí spolužalovaného JUDr. Rudolfa R-a bylo zasaženo jeho právo záležející v tom, že

zástavní právo pro pohledávku jeho věřitelky Pavlíny V-ové, která se ho vzdala, již neexistuje, a jeho nemovitost již jest prosta tohoto břemena, což je právě s hlediska § 37 ex. ř. právem, činícím další exekuci nepřipustnou.

Čís. 7549.

Žaloba, by byla prohlášena za nepřipustnou a zastavena z a j i š ť o v a c í exekuce proto, že zanikl exekuční titul, na jehož základě byla povolena, jest přípustnou.

Zajišťovací exekuci lze zrušiti jen tehdy, byla-li současně s prohlášením neplatnosti nebo neúčinnosti rozsudku nebo s jeho zrušením zajištěná pohledávka právoplatně oduznána nebo současně právoplatně zjištěn její zánik. Nestací však, že rozsudek, tvořící exekuční titul, byl odvolacím soudem zrušen podle § 496 c. ř. s. a věc vrácena prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1927, Rv I 1388/27.)

Žalovanému byla povolena proti žalující firmě exekuce ku zajištění peněžité pohledávky. Vzhledem k tomu, že rozsudek prvního soudu, pohledávku přiznávající, byl usnesením odvolacího soudu ohledně 8.030 Kč zrušen a prvému soudu nařízeno, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a rozhodl, domáhala se žalující firma zastavení zajišťovací exekuce ohledně 8.030 Kč. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud se týče otázky přípustnosti opoziční žaloby proti exekuci k zajištění, budiž podotčeno: Že exekuce k zajištění jest pravou exekucí, plyne již z nadpisu druhého dílu prvního oddílu exekučního řádu, jenž zní: O exekučních úkonech k zajištění pohledávek peněžitých (exekuce k zajištění). Mezi právními důvody, na jichž základě může býti exekuce povolena a vykonána, jsou jmenovány v § 370 ex. ř. i konečné rozsudky tuzemských soudů civilních, než nabudou právní moci nebo než uplyne lhůta k plnění. Způsob těchto listin jest týž jako listin výslovně označených v § 1 čís. 1 ex. ř. »jako exekuční tituly«. Rovněž mluví § 375 první odstavec ex. ř. v doslovu novely výslovně o exekučních titulech jako listinách, na jichž základě může býti povolena a vykonána exekuce k zajištění. Nikoliv pouze v nadpisu k §§ 370 a násl. ex. ř., nýbrž i v §§ 370 až 377 ex. ř. jsou označeny úkony přicházející v tomto řízení v úvahu jako »úkony exekuční«. Jako takové exekuční úkony uvádějí se zabavení předmětů movitého majetku, knihovní záznam zástavního práva na nemovitostech nebo na právech na nich váznoucích, vnucená správa nebo když byla zabavena dlužníková pohledávka a s odkladem jejího vymáhání bylo by spojeno ohrožení její dobytosti neb ztráta postižných práv proti třetím osobám, přikázání zabavené pohledávky k vybrání, tedy tytéž exekuční úkony, jež jsou uvedeny v §§ 249, 294, 296, 325, 331 ex. ř.; §§ 88 ex. ř.